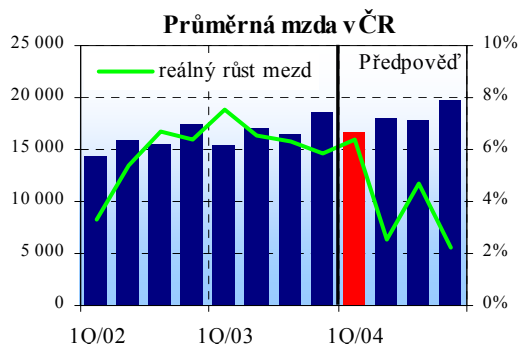

Růst mezd zrychluje ... jak je to s konkurenceschopností?

1. června 2004

Průměrná hrubá měsíční nominální mzda se v 1. čtvrtletí letošního roku meziročně zvýšila o 8,8 % na 16 722 Kč. Reálně si zaměstnanci v průměru polepšili o 6,4 %. V soukromém sektoru se průměrná mzda zvýšila o 8,6 %, veřejný sektor přidal na platech 9,7 %.

V letošním roce si prozatím nejvíce polepšili zaměstnanci ve stavebnictví (+12,0 %), bankovním sektoru (+12,0 %) a ve školství (+11,8 %). Naopak nejméně se zvýšila průměrná mzda horníkům (+4,5 %) a v hotelech a restauracích (+6,0 %). Mzdová diferenciacce se dále mírně prohloubila. To není nic nečekaného. Standardní měřítka příjmové nerovnováhy jako Gini koeficient nebo Robin Hood index ukazují, že nerovnost v distribuci příjmů je v ČR stále nižší než v západní Evropě, ke které naše ekonomika zvolna konverguje nejen svou výkonností, ale i strukturou.

Důležitou informaci přináší růst mezd v nepodnikatelské sféře. Zde se průměrná mzda zvýšila o 1 409 Kč (9,7 %) na 15 950 Kč. Příčinou téměř desetiprocentního růstu mezd je do značné míry přechod ze systému s dvanácti stupni platových tarifů na šestnáctitřídní stupnici. Evidentně nejvíce na této změně vydělali učitelé vzhledem k lepšímu ohodnocení jejich kvalifikace. Vládě se stále nepodařilo dohodnout s odbory na třináctých a čtrnáctých platech v letošním roce. Místo vyplacení dodatečné poloviny mzdy v polovině a na konci roku vláda navrhuje desetiprocentní dodatečné platy. Rozpočtové schodky nutí k úsporám. Odbory si stěžují, že si kvůli tomu státní zaměstnanci letos pohorší, vláda tvrdí opak. Kdo má pravdu? Pokud budeme předpokládat, že třináctý a čtrnáctý plat bude skutečně redukován na 10 % obvyklé měsíční mzdy a jinak bude mzdová dynamika stejná jako v 1. čtvrtletí, měla by se průměrná mzda ve veřejném sektoru letos zvýšit o 3,4 %. Vzhledem k očekávané průměrné inflaci kolem tří procent, by se reálná mzda měla zvýšit zhruba o 0,4 %. Přechod na systém se šestnácti třídami a škrty ve třináctých a čtrnáctých platech by tedy neměly vést k reálnému zhoršení životní úrovně státních zaměstnanců.

V souvislosti se zrychlením růstu mezd se nabízí otázka, zda dochází k další erozi konkurenceschopnosti či nikoli. Na první pohled se zdá být odpověď jasná: reálná mzda se zvýšila o 6,4 %, zaměstnanost klesla o 1,5 %, HDP by se musel zvýšit zhruba o pět procent, aby se národohospodářská produktivita práce vyrovnala růstu reálných mezd. A takový růst HDP neuvídíte ani v tabulkách ČNB, jejíž prognózy jsou silně optimistické. Závěrem by bylo tvrzení, že mzdy rostou příliš rychle. Jenže háček je v tom, že se srovnávají hrušky a jablka. Problém je v tom, že při výpočtu reálných mezd jsou nominální mzdy deflovány indexem

PATRIA

Patria Online, a.s., Škrétova 12, 12000 Praha 2. Tel.: (02) 2142 4111, Fax: (02) 2142 4222
Internet: www.patria.cze-mail:marek@patria.cz

www.patria.cz

spotřebitelských cen, zatímco reálný HDP se z nominálního spočítá použitím deflátoru HDP. Čím více se vývoj obou cenových indexů liší, tím zavádějící výsledky dává prosté porovnání reálné mzdy a produktivity práce. Správné zhodnocení vývoje mezd dává výpočet jednotkových mzdových nákladů. Použijeme-li metodologii Eurostatu, kde jednotkové mzdové náklady představují podíl mzdových nákladů na jednoho zaměstnance a produktivity práce (podíl HDP a celkové zaměstnanosti; mzdové náklady i HDP jsou v běžných cenách), a odhady HDP, deflátoru HDP, je výsledkem meziroční pokles jednotkových mzdových nákladů o 0,2 %. V roce 2002 a prvních třech kvartálech loňského roku rostly mzdy příliš rychle a kvůli zvýšení jednotkových mzdových nákladů docházelo k erozi konkurenceschopnosti. V závěru loňského roku a na začátku roku letošního se ovšem trend obrátil, ač by se při letmém pohledu mohlo zdát, že opak je pravdou. Věci někdy nejsou, jak se zdají.

Ještě jedna poznámka k vývoji mezd. Zatímco tempo růstu reálných mezd zůstalo na zhruba stejné úrovni jako v loňském roce, maloobchodní tržby indikují výrazné zpomalení růstu spotřebitelské poptávky a útrat domácností. Míra úspor patrně opět začala stoupat.

Průměrná mzda v ČR	2Q/03	3Q/03	4Q/03	1Q/04 odhad	1Q/04 skutečnost	2004	2005 odhad
Nominální mezir. změna (%)	6,6	6,2	6,7	7,5	8,8	7,1	6,7
Reálná mezir. změna (%)	6,5	6,3	5,9	5,0	6,4	4,0	3,8

Tento produkt vydává společnost Patria Online, provozovatel investičního portálu www.patria.cz.